LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA
DĖL X SKUNDO NR. 5D-2025/2.2-1172 PRIEŠ
PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĘ

2026-10-30 Nr. PA-146
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Seimo kontrolierė gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Palangos miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) pareigūnų veiklos (neveikimo), galimai nepagrįstai daugiau nei dvejus metus ribojant jo teisę gauti viešą informaciją apie Savivaldybės veiklą socialiniame tinkle „Facebook“, ir dėl neišsamaus ir nemotyvuoto Savivaldybės 2026 m. balandžio 9 d. atsakymo Nr. (8.6 Mr) D3-1487 (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodo:

2.1. 2026 m. kovo 12 d. jis kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydamas: „nurodyti konkretų teisinį ir faktinį pagrindą“, kuriuo remiantis Savivaldybės socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje užblokuota jo asmeninė paskyra, „kieno sprendimu ir kada toks apribojimas buvo pritaikytas“ ir „atblokuoti [Pareiškėjo] asmeninę „Facebook“ paskyrą“; Pareiškėjo nuomone, „taikomas apribojimas negali būti grindžiamas jokiu mano elgesiu ar taisyklių pažeidimu“;

2.2. „Atsakyme Savivaldybė nurodė, kad „socialinis tinklas „Facebook“ priklauso korporacijai „Meta“, [...] pagrindinis oficialios informacijos šaltinis yra savivaldybės interneto svetainė www.palanga.lt, o „Facebook“ paskyra – tik papildoma priemonė“, tačiau neatsakė į „esminius klausimus 1 ir 2 punktuose“, „kodėl būtent man, kaip Palangos miesto gyventojui, yra ribojama galimybė susipažinti su Savivaldybės skelbiama vieša informacija“ (citatų kalba netaisyta).

Pareiškėjas prašo įvertinti, „ar toks ribojimas [...] nepažeidžia mano teisės gauti viešą informaciją apie Savivaldybės veiklą, ir, imtis priemonių šiai teisei atkurti“, taip pat „ar Palangos miesto savivaldybės administracijos 2026-04-09 raštas Nr. (8.6 Mr) D3-1487 atitinka Viešojo administravimo įstatymo bei Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo reikalavimus“.

TYRIMO IŠVADOS

3. Tyrimo metu Seimo kontrolierė 2026 m. liepos 28 d. raštu Nr. SE-1939 kreipėsi į Savivaldybę, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes (2 priedas).

2026 m. rugpjūčio 31 d. Seimo kontrolierė gavo Savivaldybės atsakymą Nr. 1D-2169 (2026 m. rugpjūčio 28 d. raštas Nr. (4.47 Mr) D12-158) (2 priedo 2 punktas).

4. Tyrimui aktualus teisinis reguliavimas, įtvirtintas Seimo kontrolierių įstatyme, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatyme (toliau – TGIĮ), Viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAĮ), Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms apraše, patvirtintame Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 (toliau – Aprašas), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės), pateikiama 3 priede, o Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) suformuota teismų praktika – 4 priede.

5. Atsižvelgiant į Pareiškėjo Skunde nurodytas faktines aplinkybes, tyrimo metu gautą ir analizuotą informaciją (2 priedas), teisinį reguliavimą (3 priedas) ir teismų praktiką (4 priedas), išskirtinos šios tyrimo dalys:

5.1. dėl Pareiškėjo teisės gauti viešą informaciją apie Savivaldybės veiklą;

5.2. dėl Savivaldybės Atsakymo į Prašymą.

Dėl Pareiškėjo teisės gauti viešą informaciją apie Savivaldybės veiklą

6. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad daugiau nei dvejus metus jis nemato Savivaldybės oficialios paskyros socialiniame tinkle „Facebook“, taigi tokiu būdu ribojama jo teisė gauti viešą informaciją apie Savivaldybės veiklą

Siekdamas išsiaiškinti, kodėl jam daugiau nei du metus yra galimai apribota prieiga prie oficialios Palangos miesto savivaldybės „Facebook“ paskyros bei prašydamas neblokuoti jo asmeninės paskyros, Pareiškėjas 2026 m. kovo 12 d. kreipėsi į Savivaldybės administraciją (prašymas gautas 2026 m. kovo 12 d., reg. Nr. (8.6 Mr)D1-676) (toliau – Prašymas).

Savivaldybė Pareiškėjui atsakė 2026 m. balandžio 9 d. raštu Nr. (8.6 Mr) D3-1487 (toliau – Atsakymas), kuriame paaiškino, kad „socialinis tinklas „Facebook“ priklauso korporacijai „Meta“, [...] kad kiekvienas paskyros valdytojas ja disponuoja savo nuožiūra, ir kad pagrindinis oficialios informacijos šaltinis yra savivaldybės interneto svetainė www.palanga.lt, o „Facebook“ paskyra – tik papildoma priemonė.“

Tyrimo metu Pareiškėjas papildomai nurodė, jog jam bandant pasiekti Savivaldybės paskyrą socialiniame tinkle „Facebook“, jam rodoma žinutė, jog pasirinktą turinį gali matyti tik tam tikri asmenys arba turinys buvo apskritai pašalintas.

7. Nagrinėjamu atveju pažymėtina, kad kiekvienas asmuo turi teisę susipažinti su vieša informacija apie valstybės ir savivaldos institucijų bei įstaigų veiklą, o šios teisės ribojimai gali būti taikomi tik įstatymų numatytais pagrindais.

7.1. Konstitucijos 25 straipsnyje įtvirtinta konstitucinė laisvė ieškoti ir gauti informaciją yra vienas iš atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės, demokratinės valstybės pagrindų; aiškindamas informacijos laisvės, kaip žmogaus prigimtinės laisvės, turinį Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad ši laisvė yra svarbi įvairių Konstitucijoje įtvirtintų asmens teisių ir laisvių įgyvendinimo prielaida (be kitų, 2002 m. spalio 23 d., 2011

m. lapkričio 17 d. nutarimai), nes žmogaus teisių ir laisvių įgyvendinimas, kitų konstitucinių vertybių užtikrinimas labai priklauso nuo galimybių gauti iš įvairių šaltinių informaciją ir ja naudotis (2006 m. gruodžio 21 d. nutarimas). Ribojant žmogaus teises ieškoti informacijos, ją gauti ir skleisti reikia laikytis tokių sąlygų: jas apriboti galima tik įstatymu ir tuomet, kai tai būtina Konstitucijos 25 straipsnio 3 dalyje išvardytoms vertybėms apsaugoti ir ginti; bet kokius informacijos laisvės ribojimus būtina pagrįsti tais pačiais konstituciniais kriterijais, kaip ir kitų pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių ribojimus: informacijos laisvę riboti galima, jeigu tai daroma įstatymu, jeigu ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus, jeigu ribojimais nėra paneigiama šios laisvės prigimtis bei esmė ir jeigu yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo (2011 m. birželio 9 d. nutarimas).

7.2. Pagal TGIĮ ir Apraše nustatytą teisinį reguliavimą, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos privalo viešai skelbti informaciją apie savo veiklą, taip pat jos įpareigotos tinkamai administruoti savo interneto svetaines ir mobiliąsias programas, jeigu jas turi.

Tyrimo metu nustatyta, kad Savivaldybė administruoja Savivaldybės interneto svetainę www.palanga.lt (Savivaldybė nenurodė, kad turi mobiliąją programėlę), todėl ji yra įpareigota apie savo veiklą viešai skelbti šioje interneto svetainėje.

7.2.1. Savivaldybė šio tyrimo metu paaiškino, kad visa oficiali Savivaldybės informacija yra viešai skelbiama interneto svetainėje www.palanga.lt, kuri yra laikoma oficialiu ir pagrindiniu informavimo šaltiniu apie Savivaldybės veiklą. Šioje svetainėje visuomenei sistemingai skelbiama informacija apie Savivaldybės veiklą, Savivaldybės institucijų priimtus sprendimus, teisės aktus, tarybos veiklą, administracijos veiklą, viešąsias paslaugas, pranešimus, viešinamus dokumentus, konkursus, viešuosius pirkimus, teritorijų planavimo procesus, renginius ir kitą gyventojams aktualią informaciją.

Pažymėtina, kad Savivaldybės Atsakyme Pareiškėjui taip pat buvo paaiškinta, kad Savivaldybė turi oficialią interneto svetainę, kurioje yra skelbiama vieša informacija apie jos veiklą ir Pareiškėjas gali susipažinti su visa ten skelbiama informacija.

7.2.2. Šiam tyrimui aktualiu aspektu pažymėtina, kad TGIĮ nustato privalomas informacijos skleidimo priemones (interneto svetainėje, mobiliojoje programoje), tačiau nedraudžia naudotis ir kitomis tinkamomis informacijos skleidimo priemonėmis (kanalais).

Taigi, informacijos, kurią valstybės ir savivaldos institucijos privalo viešinti, sklaidai gali būti pasitelkiami kiti būdai (priemonės), kurie veiksmingiausiai užtikrins visuomenės intereso būti informuotai apie institucijų veiklą įgyvendinimą, be kita ko, socialinių tinklų paskyros. Pastebėtina, kad institucijos plačiai naudoja socialinių tinklų paskyras informuodamos visuomenę apie savo veiklą, priimtus sprendimus ir aktualius pokyčius, o tam tikrais atvejais, pavyzdžiui, ekstremaliųjų situacijų, eismo ribojimų ar paslaugų teikimo sutrikimų metu, informacija socialiniuose tinkluose paskelbiama greičiausiai, o kartais vien tik socialinio tinklo paskyroje.

Šiame kontekste pažymėtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas, aiškindamas Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnyje įtvirtintą teisės gauti ir skleisti informaciją turinį, yra pažymėjęs, kad iš šio straipsnio kylančios garantijos taikomos ne tik informacijos turiniui, bet ir jos sklaidos priemonėms, ir kad bet kokie

apribojimai dėl prieigos prie sklaidos priemonių gali riboti visuomenės teisę gauti informaciją (EŽTT 2012 m. gruodžio 18 d. sprendimas byloje *Ahmet Yıldırım prieš Turkiją*, peticijos Nr. 3111/10, 50 punktas).

7.2.3. Tyrimo metu nustatyta, kad Savivaldybė socialiniame tinkle „Facebook“ turi viešą institucijos paskyrą „Palangos miesto savivaldybė“, kurioje nurodytas Savivaldybės kontaktinis telefonas ir elektroninio pašto adresas administracija@palanga.lt, t. y. tokia kontaktinė informacija, kokia pateikiama ir oficialioje Savivaldybės interneto svetainėje. Savivaldybės socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje yra skelbiami trumpi pranešimai ir žinutės apie renginius ir kitos Savivaldybės naujienos, kurios dėl plataus socialinių tinklų vartojimo gali būti greičiau pamatomos. Kaip nurodyta Savivaldybės pateiktuose paaiškinimuose, „socialinis tinklas „Facebook“ Savivaldybės naudojamas kaip papildomas visuomenės informavimo ir komunikacijos šaltinis.“ Paskyroje nurodytų kontaktų ir nuorodų pobūdis (be kita ko, nuoroda į oficialią Savivaldybės interneto svetainę) leidžia manyti, kad tai yra oficiali vieša Savivaldybės socialinio tinklo institucijos paskyra, kurią administruoja Savivaldybės administracijos įgaliotas darbuotojas, o Savivaldybė yra atsakinga už šios paskyros turinį.

Atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybės socialinio tinklo „Facebook“ oficiali paskyra, net ir naudojama kaip papildomas visuomenės informavimo ir komunikacijos šaltinis, yra vieša, o joje skelbiama bendruomenei aktuali informacija Savivaldybės vardu ir apie Savivaldybės veiklą, taip pat į socialinių tinklų veikimo pobūdį, juose pateikiamos informacijos sklaidą ir prieinamumą, pastebėtina, kad tos Savivaldybės gyventojams yra aktualu turėti galimybę koncentruotai pateikiamą informaciją gauti greičiau ir patogiau, nei naudojantis oficialia Savivaldybės interneto svetaine (ypač tais atvejais, kai tam tikra informacija skelbiama tik socialinio tinklo paskyroje ar joje paskelbiama operatyviau nei oficialioje interneto svetainėje).

7.2.4. Pažymėtina ir tai, kad valstybės ar savivaldos institucijoms pasirinkus turėti institucijos paskyras socialiniuose tinkluose, informacijos sklaidai juose (tiek jos turiniui, tiek prieinamumui) taikytini tie patys principai, kurie taikomi valstybės ir savivaldos institucijų informacijos sklaidai oficialiose svetainėse. Antai, Visuomenės informavimo įstatymo 20 straipsnyje nustatyta, kad visuomenės informavimo priemonėse draudžiama skelbti informaciją, kurioje raginama prievarta keisti Lietuvos Respublikos konstitucinę santvarką, skatinama kėsintis į Lietuvos Respublikos suverenumą, jos teritorijos vientisumą, kurstomas karas, taip pat tautinė, rasinė, religinė, socialinė bei lyčių neapykanta, platinama, propaguojama ar reklamuojama pornografija, taip pat propaguojamos ir (arba) reklamuojamos seksualinės paslaugos, seksualiniai iškrypimai, propaguojamos ir (arba) reklamuojamos narkotinės ar psichotropinės medžiagos; draudžiama platinti dezinformaciją ir informaciją, šmeižiančią, įžeidžiančią žmogų, žeminančią jo garbę ir orumą, neleidžiama skleisti informacijos, pažeidžiančios nekaltumo prezumpciją bei kliudančios teisminės valdžios nešališkumui. Kartu taikoma ir pareiga užtikrinti viešai socialinio tinklo paskyrose skelbiamos informacijos prieinamumą be nepagrįstų ir neproporcingų ribojimų.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ir Europos Ombudsmenas pripažįsta socialinių tinklų svarbą ir pabrėžia viešųjų institucijų atsakomybę naudojantis tokiai tinklais. Pavyzdžiui, Europos Ombudsmeno 2017 m. liepos 24 d. sprendime, priimtame byloje 947/2016/JN prieš Europos Komisiją[1], pabrėžiama, kad „socialiniuose tinkluose piliečiai ieško, keičiasi ir

[1] https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/lt/81800

kritikuoja informaciją, įskaitant informaciją apie viešųjų reikalų tvarkymą. Todėl viešosios institucijos įsitvirtina socialiniuose tinkluose. Tačiau priimant tokį sprendimą turi būti atsižvelgiama į tai, kad taikoma Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių chartija ir Europos gero administracinio elgesio kodeksas“. Komisijos atstovybei Kroatijoje neatsakius į per socialiniame tinkle „Facebook“ esančią paskyrą pateiktą užklausą ir užblokavus skundo pateikėją savo puslapyje, Europos Ombudsmenas nurodė, kad teisė gauti atsakymą taikoma ir per socialinius tinklus gautoms užklausoms. Europos Ombudsmenas buvo pradėjęs ir tyrimą prieš Europos Parlamentą dėl vartotojo socialinės paskyros blokavimo nuo oficialios institucijos paskyros socialiniame tinkle „Facebook“, tyrimas nutrauktas institucijai gera valia išsprendus problemą (2019 m. gruodžio d. sprendimas byloje Nr. 1282/2019/UNK[2]).

Kartu pažymėtina ir tai, kad vieša institucijos (kaip antai, Savivaldybės) socialinio tinklo paskyra neturi būti tapatinama su atskirų jos pareigūnų asmeninėmis ir profesinėmis paskyromis, net jei jose skelbiama informacija to pareigūno vardu (pvz. savivaldybės mero paskyra nėra laikytina vieša institucijos (savivaldybės) paskyra, o savivaldybės administracija negali būti laikoma atsakinga dėl tokių asmeninių, net ir profesinio pobūdžio, socialinio tinklo paskyrų administravimo veiksmų ir jų motyvų, žr. LVAT 2026 m. vasario 18 d. administracinėje sprendimą byloje Nr. eA-186-463/2026).

7.3. Savivaldybės pateiktuose paaiškinimuose teigiama, kad Savivaldybė nėra socialinio tinklo „Facebook“ valdytoja ir neturi absoliučios galimybės kontroliuoti visų platformos techninių funkcijų; iš pateiktų paaiškinimų turinio leidžiama suprasti, jog Pareiškėjo „socialinio tinklo paskyros prieinamumo apribojimą atliko pati platforma, jo priežastys yra susijusios su platformos administravimo ir techninėmis funkcijomis, o ne su Savivaldybės sprendimu riboti Pareiškėjo teisę gauti informaciją. Todėl vien aplinkybė, kad Pareiškėjas negali matyti Savivaldybės „Facebook“ paskyros ar jos turinio, savaime nepatvirtina, kad tokį ribojimą atliko Savivaldybė“; Savivaldybė taip pat nurodo, kad ji, kaip viešojo administravimo subjektas, nėra nustačiusi ir netaiko ribojimų naudotis jos socialinių tinklų paskyros prieiga.

7.3.1. Socialinis tinklas „Facebook“ priklauso privačiam juridiniam asmeniui – korporacijai „Meta“ (toliau – „Meta“), kuri, kaip nurodyta prie Skundo pridėtame Savivaldybės Atsakyme, yra visuomenės informavimo priemonės „Facebook“ paslaugų teikėja.

Pažymėtina, kad socialinio tinklo „Facebook“ platforma galima naudotis laikantis „Meta“ bendruomenės standartų, reklamos politikos ir prekės ženklo naudojimo gairių[3], kurios užtikrina saugumą, autorinių teisių apsaugą ir informacijos tikslumą. Pavyzdžiui, informacijos skleidimui galima kurti ir administruoti savo asmeninį, viešo asmens ar grupės paskyras, arba prisijungusiems, turintiems savo paskyras, galima komentuoti kitų asmenų paskyrose ir pan.

Šio tyrimo kontekste pažymėtina, kad pagal „Meta“ taisykles ir platformos standartus, viešo asmens puslapis (angl. page) yra visiškai atviras ir prieinamas visiems interneto vartotojams, net ir tiems, kurie neturi „Facebook“ paskyros. Viešo asmens puslapiai yra indeksuojami „Google“ ar kitų paieškos sistemų. Galima tiesiog įrašyti viešo asmens vardą

[2] https://www.ombudsman.europa.eu/lt/opening-summary/fi/117242
[3] https://transparency.meta.com/enforcement/taking-action/restricting-accounts/, https://transparency.meta.com/lt-lt/policies/community-standards/account-integrity/

į „Google“ ir matyti jo socialinės paskyros (puslapio) turinį (įrašus, nuotraukas, vaizdo įrašus) net neprisijungus prie socialinio tinklo „Facebook“. Neprisijungęs vartotojas gali skaityti turinį, tačiau negali atlikti jokių veiksmų (spausti „patinka“, komentuoti ar dalintis). Nors puslapis yra viešas, „Meta“ suteikia viešam asmeniui (puslapio kūrėjui) įrankius apsaugoti savo erdvę, kadangi tiek „Meta“, tiek konkretaus viešos paskyros (puslapio) valdytojas yra atsakingi už talpinamos informacijos turinį.

„Meta“ taikomų apribojimų atvejai ir tvarka nurodomi viešai skelbiamose taisyklėse[4] (pvz. dėl konkrečių taisyklių reikalavimų nepaisymo, už melagingas naujienas, per gausų komentavimą (Spam), autorių teisių pažeidimus ir pan.). Pagal „Meta“ paskyrų blokavimo sistemą konkrečiam asmeniui gali būti taikomi bendro pobūdžio, funkciniai ribojimai (pvz. laikinai uždraudžiama komentuoti, kurti reklamą, kelti vaizdo įrašus ir pan.) visoje platformoje, o ne vieno konkretaus puslapio (paskyros) atžvilgiu; tokiais atvejais blokuojama visa vartotojo paskyra, visos funkcijos, todėl asmuo, negali komentuoti, spausti „patinka“ ar skelbti įrašų *jokiuose* puslapiuose ar grupėse. „Meta“ taikomi ribojimai paprastai yra laikino pobūdžio (pvz. 3 mėnesiams uždraudžiama komentuoti visame tinkle, ar pan.), o asmuo apie jam taikomus ribojimus informuojamas pagal ES Skaitmeninių paslaugų akto 17 straipsnį, kuris nustato pareigą prieglobos paslaugų teikėjams (pavyzdžiui, interneto platformoms ir socialiniams tinklams) pateikti aiškų ir konkretų motyvų paaiškinimą (sprendimo pagrindimą) vartotojui, jei jo turinys ar paskyra yra kaip nors apribojami.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal „Meta“ taisykles, „Meta“ kaip socialinio tinko „Facebook“ valdytoja taiko tik bendro pobūdžio apribojimus (pavyzdžiui, tam tikram laikui apriboja asmens galimybę disponuoti savo paskyra *visame* socialiniame tinkle), darytina išvada, kad jeigu asmuo nemato tik vieno konkretaus puslapio (paskyros), o visi kiti „Facebook“ puslapiai, draugų profiliai, grupės ir pačio asmens paskyra veikia, tai ribojimus nustatė to konkretaus puslapio (paskyros) valdytojas. Tokiu atveju užblokuotas asmuo nebemato puslapio (paskyros) turinio būdamas prisijungęs. Bandant atidaryti puslapį per tiesioginę nuorodą (pvz., išsaugotą naršyklėje), „Facebook“ rodo standartinę klaidą: „Šis turinys dabar nepasiekiamas“ (angl. *this content isn’t available right now*) arba pranešimą, kad nuoroda negalioja. Atsijungęs nuo savo paskyros (arba „Incognito“ lange), asmuo tą puslapį vėl gali surasti ir skaityti.

Tiek „Meta“, tiek konkretaus viešo puslapio valdytojas taip pat gali taikyti ir kitus ribojančius įrankius, pavyzdžiui, komentarų moderavimą (nustatyti filtrus, kurie automatiškai slepia komentarus su tam tikrais necenzūriniais žodžiais, arba apriboti vartotojo paskyrą).

Pažymėtina ir tai, kad pagal „Meta“ skaidrumo taisykles[5], vartotojo paskyra gali būti užblokuojama po to, kai vartotojas jau buvo įspėtas dėl padaryto taisyklių pažeidimo. O viešo puslapio (paskyros) administratorius gali pritaikyti asmens blokavimą ir neįspėjęs, neinformavęs jo, ir net be jokio paaiškinimo. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal „Meta“ nustatyta taisykles asmuo gali teikti skundą tik dėl „Meta“ pritaikytų apribojimų, tačiau jos nereglamentuoja viešo puslapio (paskyros) valdytojo (administratoriaus) veiksmų (ribojimų) apskundimo.

7.3.2. Atsižvelgiant į tai, kritiškai vertintini Savivaldybės pateikti paaiškinimai, jog Pareiškėjas nemato Savivaldybės socialinio tinklo paskyros turinio galimai dėl „Meta“ jam

[4] https://transparency.meta.com/enforcement/taking-action/restricting-accounts/, https://transparency.meta.com/lt-lt/policies/community-standards/account-integrity/
[5] https://transparency.meta.com/enforcement/taking-action/restricting-accounts/

pritaikytų apribojimų. Jei Pareiškėjui už „Meta“ nustatytų taisyklių nepaisymą tam tikras ribojančias priemones būtų taikiusi „Meta“, Pareiškėjas nematytų jokių socialinio tinklo „Facebook“ paskyrų ir nustatytu laiku negalėtų naudotis socialiniu tinklu „Facebook“.

Vis tik, šio tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjo paskyra Facebook tinkle yra aktyvi, tad darytina išvada, kad „Meta“, kaip šios platformos valdytoja, jokių ribojimų nėra nustačiusi. Pareiškėjo teigimu, jo paskyra veikia be sutrikimų, jis gali naudotis visomis šio socialinio tinklo teikiamomis paslaugomis, matyti įvairių vartotojų paskyras, draugų profilius, grupes, tačiau prie „Facebook“ Savivaldybės oficialios paskyros (puslapio) prisijungi negali, nors jokių veiksmų, dėl kurių jam (jo paskyrai) galėtų būti taikomi prieinamumo ribojimai, neatliko. Šį Savivaldybės puslapį jis gali surasti ir skaityti tik atsijungęs nuo savo paskyros („Incognito“ lange).

Šios faktinės aplinkybės suponuoja, kad ribojimai Pareiškėjo paskyrai galėjo būti atlikti tik Savivaldybės, kaip puslapio valdytojos (galimai jos darbuotojo, atsakingo už puslapio administravimą – administratoriaus), veiksmais, o Pareiškėjo prašyta pateikti informacija, kodėl jo asmeninei paskyrai taikomi ribojimai (duomenys apie blokavimo priežastis) yra informacija, kuria Savivaldybės administracija turi disponuoti vykdydama teisės aktais nustatytas viešąsias funkcijas skleisti informaciją apie savo veiklą. Atsižvelgus į tai, kad šiuo aspektu Savivaldybė paaiškinimų nepateikė (pavyzdžiui, pateikdama puslapio nustatymuose esančio užblokuotų asmenų sąrašo ekrano kopiją, kuriame nebūtų pareiškėjo paskyros), laikytina, jog ji nepagrindė, kad tokių ribojimų Savivaldybė (jos įgaliotas darbuotojas, administratorius) neatliko ir jog ji nėra atsakinga už tai, jog Pareiškėjas negali matyti jos viešos socialinio tinklo paskyros turinio. Tuo pačiu nėra galimybių įvertinti, ar Savivaldybės pritaikytas ribojimas Pareiškėjo paskyrai buvo būtinas, pagrįstas ir proporcingas, ar šiuo metu dar tikslinga jį taikyti.

Atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybės paskyra socialiniame tinkle „Facebook“ „Palangos miesto savivaldybė“[6] yra oficialus Palangos miesto savivaldybės administruojamas socialinio tinklo puslapis, naudojamas kaip papildomas visuomenės informavimo ir komunikacijos šaltinis, konstatuotina, kad Savivaldybė turi pareigą užtikrinti joje pateikiamos informacijos prieinamumą vartotojams, tokiu būdu užtikrinant konstitucinę asmenų teisę gauti informaciją įvairiomis priemonėmis.

Pažymėtina, kad Savivaldybė yra atsakinga už atliktų veiksmų ir (arba) priimtų sprendimų teisėtumą ir pagrįstumą, taip pat už pagal kompetenciją neatliktų veiksmų ir (arba) nepriimtų sprendimų teisėtumą ir pagrįstumą. Atkreiptinas dėmesys į LVAT formuojamą praktiką (pvz. *LVAT 2026 m. birželio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-811-1188/2026*), pagal kurią tuo atveju, kai atitinkamus teisinius santykius reguliuojančiame įstatyme nėra nustatyta aiškių konkrečios konstitucijos garantuojamos asmens teisės ribojimo pagrindų, kriterijų, prioritetas tenka ne savivaldybės veiklos savarankiškumui, savo diskreciniu pasirinkimu nulemtam elgesio būdui, bet konstitucijos garantuojamų asmens teisių apsaugai.

Todėl nagrinėjamu atveju tokia Savivaldybės veikla, kai yra nustatyti Pareiškėjo paskyros apribojimai „Facebook“ Savivaldybės oficialiai paskyrai, kuriuos galėjo atlikti tik Savivaldybės paskyros administratorius, ir Pareiškėjas negalėjo (negali) gauti Savivaldybės socialinio tinklo paskyroje skelbiamos informacijos, sudarė prielaidas pažeisti Pareiškėjo teisę gauti informaciją apie Savivaldybės veiklą šiame, jo pasirinktame informacijos šaltinyje.

[6] https://www.facebook.com/palanga.lt/?locale=lt_LT

8. Svarbu pažymėti ir tai, kad institucija turi ne tik teisę, bet ir pareigą užtikrinti, kad jos socialinio tinklo paskyra netaptų neteisėto turinio ar manipuliacijų (įžeidinėjimų, neapykantos kalbos, rasinės ar kitokios netolerancijos, agresijos, smurto kurstymo, netikrų automatizuotų profilių (botų) ar pan.) platforma. Kaip yra matyti iš EŽTT 2023 m. gegužės 15 d. Didžiosios kolegijos sprendimo byloje *Sanchez prieš Prancūziją* (peticijos Nr. 45581/15, 185 punktas), viešos socialinių tinklų paskyros turėtojas yra atsakingas už neteisėtus trečiųjų asmenų komentarus.

Taigi, institucija (šiuo atveju Savivaldybė), būdama atsakinga už savo viešos paskyros turinį, ne tik gali, bet kai kuriais atvejais ir privalo šalinti netinkamus komentarus arba blokuoti jos paskyroje besilankančių asmenų paskyras, tačiau kiekvienu atveju būtina įvertinti, ar konkrečiu atveju taikyta priemonė (vartotojo profilio užblokavimas nuo oficialios Savivaldybės paskyros, komentarų šalinimas) yra pagrįsta ir proporcinga (pavyzdžiui, pasirinktu būdu siekiama apsaugoti Konstitucijos 25 straipsnio 3 dalyje nurodytas vertybes – žmogaus sveikatą, garbę ir orumą, privatų gyvenimą, dorovę, ginti konstitucinę santvarką, viešąją tvarką, arba kitų asmenų teisę gauti informaciją ir dalyvauti diskusijoje ir pan.).

Šiuo aspektu pažymėtina, kad asmenų komentarai ir kritika valdžios institucijų veiklos atžvilgiu ne visuomet gali būti sietini su Konstitucijoje numatytų ir saugomų vertybių (pvz. valstybės ar visuomenės saugumo, viešosios tvarkos, žmonių sveikatos ar dorovės arba kitų asmenų teisių ir laisvių) pažeidimu, dėl kurio būtų pagrindas riboti konstitucines žmogaus teises ir laisves (šiuo atveju – asmens teisę gauti informaciją, reikšti kritiką, informacijos sklaidos laisvę ir pan.), todėl kiekvienu atveju taikant asmens teisės gauti informaciją ribojimą (prieigos konkrečiam vartotojui blokavimą, neleidžiant susipažinti su informacija Savivaldybės oficialioje paskyroje „Facebook“ ir pan.) būtent Savivaldybei, šios paskyros valdytojai, tenka pareiga pagrįsti taikomo ribojimo pagrįstumą ir proporcingumą (be kita ko, įvertinus tai, jog asmens paskyros blokavimas yra platesnio poveikio priemonė nei atskiro komentaro pašalinimas, nes jis riboja asmens galimybę apskritai matyti institucijos paskyrą).

9. Gero viešo administravimo principas reikalauja, kad viešojo administravimo subjekto diskrecija būtų įgyvendinama pagal iš anksto žinomas taisykles, kriterijus, tokiu būdu užtikrinant, kad jos oficialios paskyros socialiniame tinkle vartotojai iš anksto žinotų elgesio taisykles, įskaitant tai, kokios laikomasi viešo komentavimo politikos institucijos paskyroje, ir kas laikoma tokių taisyklių pažeidimu (pvz. grėsmės konstitucinei santvarkai, viešajai tvarkai, gerai moralei, kitų asmenų teisėms, neapykantos kurstymas, grasinimai, šmeižtas, asmens duomenų skelbimas, spam‘as, ir pan.), už kokius veiksmus ir kokiais atvejais gali būti taikomos jų veiksmus ribojančios priemonės (pvz. komentarų ar paskyros blokavimas ir pan.).

Konstatuotina, kad Savivaldybė, nusprendusi turėti socialinio tinklo „Facebook“ viešą institucijos paskyrą, turėtų viešai paskelbti jos naudojimo taisykles (komentavimo politiką ir (arba) socialinių tinklų administravimo principus), kuriose, be kita ko, būtų numatyti atvejai, kada gali būti apribota komentavimo galimybė po konkrečiu įrašu, taip pat kriterijai, kuriais vadovaujantis priimamas sprendimas šalinti asmenų komentarus iš oficialios socialinių tinklų paskyros ar sprendimas apriboti asmens prieigą prie oficialios institucijos socialinių tinklų

paskyros (blokuoti), kaip asmuo būtų informuojamas apie tokį sprendimą ir kokia tvarka toks sprendimas gali būti skundžiamas. Tai atitiktų valdžios institucijų veiklos viešumo principą.

Tyrimo metu nustatyta, kad Savivaldybės socialinio tinklo „Facebook“ viešame institucijos puslapyje šios paskyros naudojimo taisyklės nėra skelbiamos, Savivaldybė neinformavo, kad tokias taisykles turi ir kur jos yra viešinamos. Taigi, asmenys, besilankantys Savivaldybės socialinio tinklo „Facebook“ viešoje institucijos paskyroje, neturi galimybių sužinoti nei galimus (priimtinus) ar nepriimtinus elgesio būdus, nei atvejus, kada gali būti taikomi tam tikri ribojimai. Kaip nustatyta šio tyrimo metu, vartotojai (Pareiškėjas) apie taikytus ribojimus nebuvo informuotas. Atsižvelgus į tai, Savivaldybei teiktina rekomendacija.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad, kaip minėta, asmenų teisių ribojimai gali būti nustatyti tik įstatymu, todėl Savivaldybės nustatomos asmenų teises ribojančios sąlygos neturi prieštarauti įstatymu nustatytam teisiniam reguliavimui, ir negali nustatyti daugiau šių teisių ribojimų, nei numatyta įstatyme, o konkrečiu atveju prieinamumo ribojimas gali būti nustatomas atsižvelgus į konkrečias faktines aplinkybes, pagrindžiančias kylančias grėsmes kitoms konstitucinėms vertybėms ir atitikti proporcingumo principą.

Atsižvelgiant į tai, kad valstybės ir savivaldybių institucijos plačiai naudoja socialinių tinklų paskyras informuodamos visuomenę apie savo veiklą, priimtus sprendimus ir aktualius pokyčius, bei į tai, kad tokios paskyros tapo faktine viešosios informacijos sklaidos ir gyventojų dialogo su institucijomis erdve, taip pat į tai, kad šiuo metu nėra teisės akto, kuris reglamentuotų institucijų socialinių tinklų paskyrų administravimą, be kita ko, atvejus, kai asmeniui gali būti apribota prieiga prie institucijos socialinio tinklo paskyros (iš dalies, ribojant teisę komentuoti, arba apskritai užblokuota), ir nėra aišku, kaip asmuo turėtų būti informuojamas apie jam taikomus ribojimus ir jo motyvus, Vidaus reikalų ministerijai teiktina rekomendacija svarstyti tokio reguliavimo nustatymo poreikį ir prireikus inicijuoti atitinkamų teisės aktų rengimą.

10. Apibendrinus tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pasirinkusi papildomą informacijos apie savo veiklą viešinimo (sklaidos) priemonę per šiam tikslui sukurtą ir naudojamą socialinio tinklo „Facebook“ paskyrą, naudodamasi visuomenės informavimo paslaugų teikėjo „Meta“ paslaugomis, Savivaldybė turėjo pasirinkti tokį veikimo būdą, kuris atitiktų informacijos sklaidos principus (įskaitant prieinamumo principą), taip pat kad suinteresuotų asmenų teisė gauti viešą informaciją apie Savivaldybės veiklą įvairiomis priemonėmis nebūtų nepagrįstai ribojama. Pabrėžtina, kad vadovaujantis gero viešo administravimo ir valstybės įstaigų tarnavimo žmonėms principais, Savivaldybė negali be pagrindo apriboti asmenų prieigos prie savo viešos socialinio tinklo paskyros, tokiu būdu apribodama jų teisę savalaikiai gauti informaciją apie Savivaldybės veiklą jiems priimtiniausiu ir pasiekiamiausiu būdu. Tokia Savivaldybės veikla, kai nebuvo užtikrinta Pareiškėjo teisė gauti informaciją apie Savivaldybės veiklą jo pasirinktame informacijos šaltinyje – viešame institucijos Savivaldybės puslapyje (paskyroje) socialiniame tinkle „Facebook“, kai apie jam taikomus ribojimus nebuvo pateikta jokia informacija net jam prašant, neatitinka gero administravimo principo. Atsižvelgus į tai, Pareiškėjo teisė į gerą viešąjį administravimą buvo pažeista, todėl Skundas šioje dalyje pripažintinas pagrįstu.

Dėl Savivaldybės pateikto Atsakymo

11. Pareiškėjas taip pat skundžiasi tuo, kad Savivaldybė Atsakyme nepaaiškino, kokiu konkrečiu teisiniu ir (ar) faktiniu pagrindu apribota jo galimybė matyti Savivaldybės paskyrą socialiniame tinkle, kas priėmė tokį sprendimą, ar jo asmeninei paskyrai galėtų būti panaikinti taikomi ribojimai.

Kaip minėta, Pareiškėjas dėl ribojamos jam prieigos prie Savivaldybės paskyros socialiniame tinkle „Facebook“ Savivaldybei Prašymą pateikė 2026 m. kovo 12 d. Į šį Prašymą Savivaldybė pateikė Atsakymą 2026 m. balandžio 9 d. raštu Nr. (8.6 Mr) D3-1487. (1 priedas).

Iš Skundo, Savivaldybės Atsakymo ir šio tyrimo metu gautų Savivaldybės paaiškinimų nustatyta, kad Savivaldybė naudojasi visuomenės informavimo paslaugų teikėjos „Meta“ paslaugomis informacijai skleisti socialiniame tinkle „Facebook“, šiomis „paslaugomis Savivaldybė naudojasi pagal šios paslaugų teikėjos nustatytas taisykles[7], pagal kurias kiekvienas socialinio tinklo paskyros valdytojas disponuoja sukurta paskyra savo nuožiūra, nepažeidžiant „Meta“ nustatytų taisyklių bei trečiųjų asmenų teisių ir teisėtų interesų“ (1 priedas, 2 priedo 2 punktas).

Taigi, iš Savivaldybės Atsakymo matyti, kad Pareiškėjui buvo paaiškinta tik dėl socialinio tinklo „Facebook“ platformos veikimo apskritai ir galimai „Meta“ jo atžvilgiu taikomų ribojimų, tačiau nenurodyta, kokiu pagrindu galimai blokuojama Pareiškėjo galimybė matyti Savivaldybės viešos paskyros socialiniame tinkle turinį. Savivaldybės teiginiai, kad ji nevaldo socialinio tinklo „Facebook“ platformos apskritai, nėra susiję su Pareiškėjo kelta problema, ir, kaip minėta, neįrodo, kad Savivaldybė nėra atsakinga už savo paskyros „Facebook“ administravimą, kad esami Pareiškėjo paskyros ribojimai kilo ne dėl Savivaldybės administratoriaus veiksmų.

11.1. Pažymėtina, kad viešojo administravimo subjektai (šiuo atveju – Savivaldybė) asmenų prašymus ar skundus (įskaitant dėl informacijos ar duomenų teikimo) nagrinėja VAĮ ir Taisyklių nustatyta tvarka (3 priedas). Taigi, Savivaldybė, nagrinėdama Pareiškėjo Prašymą, privalėjo veikti laikydamasi VAĮ ir Taisyklėse nustatytų reikalavimų dėl prašymų nagrinėjimo terminų, atsakymo turinio, informavimo apie priimtus sprendimus ir jų apskundimo tvarkos.

VAĮ nustatyta (3 priedas), kad sprendimas (atsakymas) dėl prašymo (skundo) turi būti pateiktas per 20 darbo dienų, o prireikus, jo nagrinėjimo terminas gali būti pratęstas ir apie tai informuojamas jį pateikęs asmuo.

11.2 Konstatuotina, kad nagrinėjamu atveju Savivaldybės Atsakymas pateiktas nepažeidus teisės aktuose nustatytų terminų.

Tačiau Savivaldybė, gavusi Pareiškėjo prašymą, turėjo pagal kompetenciją jį įvertinti. Savivaldybė Pareiškėjui Atsakyme paaiškino, kad „socialinis tinklas „Facebook“ priklauso korporacijai „Meta“, pateikė nuorodą į „Facebook“ paslaugų naudojimosi taisykles, taip pat paaiškino, kad „kiekvienas paskyros valdytojas ja disponuoja savo nuožiūra, ir kad pagrindinis oficialios informacijos šaltinis yra savivaldybės interneto svetainė www.palanga.lt, o „Facebook“ paskyra – tik papildoma priemonė.“ Savivaldybės tiek Pareiškėjui, tiek šio tyrimo metu pateikti paaiškinimai, siejami su galimomis problemomis naudojantis socialinio tinklo „Facebook“

[7] (https://www.facebook.com/terms.php/).

paslaugomis apskritai, o ne Savivaldybės viešu institucijos puslapiu (paskyra) „Facebook“, neatitinka Pareiškėjo kreipimosi turinio.

11.3. Savivaldybės Atsakymas laikytinas individualiu administraciniu sprendimu. Vadovaujantis VAĮ įtvirtintais principais ir reikalavimais (VAĮ 3 straipsnis, 10 straipsnis) administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti teisės aktais, o priimami sprendimai turi atitikti bendruosius VAĮ ir VSĮ nustatytus gero viešojo administravimo ir vietos savivaldos principus, kylančius iš konstitucinio principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.

Pažymėtina, kad teismų praktikoje laikomasi nuostatos, kad viešojo administravimo institucija turi prisiimti atsakomybę už savo veiksmus, o gavusi asmens skundą dėl galimo jo teisių pažeidimo, turi įvertinti gautą informaciją, ją patikrinti, prireikus imtis teisės aktuose numatytų būtinų priemonių, ir pateikti asmeniui išsamumo principą atitinkantį atsakymą, t. y. turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydama visas skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindama skundo turinį, taip pat sprendimo apskundimo tvarka. LVAT yra išaiškinęs, kad „VAĮ [...] nuostatos įpareigoja viešojo administravimo subjektus priimtame administraciniame sprendime nurodyti pagrindinius faktus, argumentus ir įrodymus, pateikti teisinį pagrindą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas [...].“ (4 priedas).

11.4. Pareiškėjas Prašymu ne tik prašė suteikti informaciją apie jam (jo asmeninei paskyrai socialiniame tinkle „Facebook“) taikomų ribojimų pagrįstumą ir priimtus sprendimus, bet taip pat prašė panaikinti taikomus ribojimus. Taigi, Pareiškėjo prašymas turi skundo požymių dėl galimai Savivaldybės veiksmais padaryto jo teisių pažeidimo. Atsižvelgus į tai, Savivaldybė, vadovaudamasi objektyvumo, atsakomybės už priimtus sprendimus, išsamumo ir kitais viešojo administravimo principais, turėjo nuspręsti dėl administracinės procedūros pradėjimo ir imtis veiksmų, kad Pareiškėjo Prašyme nurodytos aplinkybės dėl galimų jo teisių pažeidimų būtų patikrintos ir įvertintos.

Kaip minėta, šio tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjo asmeninė paskyra socialiniame tinkle „Facebook“ yra aktyvi, jungiantis kitų vartotojų vardu, Savivaldybės „Facebook“ paskyros turinys yra prieinamas ir matomas. Atsižvelgus į tai, bei į pirmiau pateiktą informaciją apie „Meta“ taikomų ribojimų sistemą, bei tai, kad Savivaldybės oficialios paskyros „Facebook“ blokavimą nuo vieno konkretaus vartotojo gali atlikti tik Savivaldybės oficialaus puslapio valdytojas (administratorius), negalima daryti išvados, kad Savivaldybė (jos darbuotojai) neblokavo Pareiškėjo paskyros. Šiame kontekste įvertinus Savivaldybės Atsakymą Pareiškėjui bei šio tyrimo metu pateiktus paaiškinimus Seimo kontrolierei, matyti, kad nėra pateikta informacijos, kad Savivaldybė būtų patikrinusi, ar Savivaldybės „Facebook“ paskyrą administruojantys darbuotojai atliko ar neatliko tam tikrus ribojančius veiksmus būtent Pareiškėjo atžvilgiu. Todėl spręstina, kad Pareiškėjo Prašyme nurodytos aplinkybės nebuvo patikrintos, todėl nepagrįstai nebuvo atsakyta į Pareiškėjo Prašymą „kieno sprendimu ir kada toks apribojimas buvo pritaikytas“, taip pat Savivaldybė nepagrįstai nesiėmė veiksmų išspręsti jo keliamą problemą „atblokuoti [...] asmeninę „Facebook“ paskyrą“. Taigi, Savivaldybės atsakymas pagrįstas tik deklaratyviomis nuostatomis ir nelaikytinas atitinkančiu išsamumo principą.

11.5. Skundo aplinkybių kontekste pažymėtina, kad nors Savivaldybė laiko Atsakymą tik informacinio pobūdžio raštu (juo pateikiama informacija, susijusi su Pareiškėjo keliama problema naudojantis socialinio tinklo „Facebook“ paskyra), vis dėlto Atsakymas yra laikytinas Savivaldybės administraciniu sprendimu dėl Pareiškėjo prašymo nagrinėjimo

rezultato, todėl jame turėjo būti paaiškinta apskundimo tvarka. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje yra imperatyviai nurodyta, kad viešojo administravimo subjekto sprendime dėl asmens prašymo ar skundo turi būti, be kita ko, tinkamai išaiškinta jo apskundimo tvarka (3 priedo 3 punktas).

12. Apibendrinus tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Savivaldybė neįsigilino į Pareiškėjo Prašymo turinį, nepagrįstai nesiėmė veiksmų patikrinti su Pareiškėjo nurodyta problema susijusių aplinkybių, atsakė formaliai ir neišaiškino Atsakymo apskundimo tvarkos.

Dėl nurodytų priežasčių konstatuotina, kad, Savivaldybė pažeidė Pareiškėjo teisę į gerą viešąjį administravimą ir nepaisė konstitucinio principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, todėl Skundas šioje dalyje pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

13. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundo dalį dėl jo teisės gauti viešą informaciją apie Savivaldybės veiklą pripažinti pagrįsta.

14. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundo dalį dėl Savivaldybės Atsakymo į Prašymą pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

15. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8, 14 ir 17 punktais, Seimo kontrolierė **Savivaldybės merui** rekomenduoja:

15.1. iš naujo išnagrinėti Pareiškėjo prašymą panaikinti ribojimus jo asmeninei paskyrai Savivaldybės viešoje socialinio tinklo „Facebook“ institucijos paskyroje, užtikrinti, kad pagal kompetenciją būtų imtasi priemonių Pareiškėjo keliamai problemai spręsti, arba pateikti Pareiškėjui išsamų atsakymą, kodėl jam nėra suteikiama prieiga prie Savivaldybės socialinio tinklo institucijos paskyros;

15.2. imtis priemonių, užtikrinančių, kad ateityje atsakymai asmenims į jų prašymus ir skundus atitiktų išsamumo principą, juose būtų tinkamai išaiškinta jų apskundimo tvarka;

15.3. viešai paskelbti Savivaldybės institucijos paskyros socialiniame tinkle „Facebook“, taip pat kituose socialiniuose tinkluose naudojimo taisykles, kuriose, be kita ko, būtų aiškiai nustatyti tinkamo ir netinkamo elgesio standartai, taip pat atvejai ir (arba) kriterijai, pagal kuriuos būtų galima pagrįsti taisyklėse nurodytų galimų ribojimų taikymą konkrečiam vartotojui.

16. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Seimo kontrolierė **Vidaus reikalų ministrui** rekomenduoja susipažinti su šios pažymos 8 ir 9 punkte pateiktomis išvadomis ir apsvarstyti valstybės ir savivaldos institucijų socialinių tinklų administravimo rekomendacijų nustatymo poreikį, be kita ko, būtinybę nustatyti socialinių paskyrų turinio šalinimo ir naudotojų teisių ribojimo pagrindus bei už taisyklių

nesilaikymą taikomas priemones, asmens informavimo apie jam taikomus ribojimus, jo motyvus, trukmę, taisykles.

Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti Seimo kontrolierę (rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolierei pateikti per E. pristatymo informacinę sistemą ar el. p. ombuds@lrski.lt).

Seimo kontrolierė Jolita Miliuvienė

1 priedas

SKUNDE PATEIKTA INFORMACIJA

Pareiškėjas pateikė šiuos dokumentus ir informaciją:

1. Pareiškėjo 2026 m. kovo12 d. Prašyme Savivaldybei nurodyta:

„Prašau pateikti informaciją, kokiu teisiniu ir faktiniu pagrindu man, X jau daugiau nei du metai yra apribota prieiga prie oficialios Palangos miesto savivaldybės „Facebook“ paskyros.

Pažymiu, kad nesu šioje paskyroje paskelbęs nei teigiamų, nei neigiamų komentarų, tiesa sakant, nesu pateikęs jokių pasisakymų šioje paskyroje ar prie jos įrašų, paskelbtų kitose vietose. Be to, nebuvau ir šios paskyros sekėjas.

Dėl man taikomo apribojimo neturiu galimybės susipažinti su viešai skelbiama informacija apie Palangos miesto savivaldybėje vykstančius procesus, sprendimus ir kitą visuomenei aktualią informaciją. Kadangi esu Palangos miesto savivaldybės gyventojas, toks prieigos ribojimas tiesiogiai riboja mano galimybę gauti viešą informaciją apie savivaldybės veiklą.

[...] prašau:

1. Nurodyti konkretų teisinį ir faktinį pagrindą, kuriuo remiantis man buvo apribota prieiga prie oficialios Palangos miesto savivaldybės „Facebook“ paskyros.
2. Informuoti, kieno sprendimu ir kada toks apribojimas buvo pritaikytas.
3. Prašau atblokuoti mano asmeninę facebook prieigą X vardu.

Prašau atsakymą pateikti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo nustatyta tvarka bei terminais.“

2. Savivaldybės 2026 m. balandžio 9 d. atsakyme Nr. (8.6 Mr) D3-1487 Pareiškėjui nurodyta:

„Palangos miesto savivaldybės administracijoje gautas Jūsų 2026 m. kovo 12 d. kreipimasis „Dėl informacijos pateikimo“, kuriuo prašote atsakyti į klausimus dėl prieigos apribojimo prie Palangos miesto savivaldybės oficialios paskyros socialiniame tinkle „Facebook“.

Informuojame, kad socialinis tinklas „Facebook“ priklauso technologijų korporacijai „Meta“, kurios paslaugų teikimo sąlygos yra skelbiamos viešai (https://www.facebook.com/terms.php/). Kiekvienas socialinio tinklo paskyros valdytojas disponuoja sukurta paskyra savo nuožiūra, nepažeidžiant „Meta“ nustatytų taisyklių bei trečiųjų asmenų teisių ir teisėtų interesų.

Papildomai pažymime, kad pagrindinis oficialios informacijos skleidimo šaltinis yra ne socialinio tinklo „Facebook“ Palangos miesto savivaldybės paskyra, tačiau Palangos miesto savivaldybės interneto svetainė www.palanga.lt, tuo tarpu socialinis tinklas yra tik papildoma informacijos skleidimo priemonė.“

3. Pareiškėjas 2026 m. spalio 9 d. Seimo kontrolierę informavo, kad pirmiau minėti ribojimai tebėra išlikę. jungiantis kitų vartotojų vardu, Savivaldybės „Facebook“ paskyros turinys yra prieinamas ir matomas.

2 priedas

TYRIMO METU GAUTA INFORMACIJA

1. Seimo kontrolierė 2026 m. liepos 28 d. raštu Nr. SE-1939 kreipėsi į Savivaldybę, prašydama pateikti paaiškinimus dėl Skunde nurodytų aplinkybių.

2. Savivaldybės 2026 m. rugpjūčio 28 d. rašte Nr. (4.47 Mr) D12-158 nurodyta (gautas 2026 m. rugpjūčio 31 d., reg. Nr. 1 D-2169):

2.1. „būtina aiškiai atskirti dvi skirtingas aplinkybes:

1. asmens teisę gauti informaciją apie Savivaldybės veiklą, kuri yra užtikrinama Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka;

2. asmens galimybę naudotis konkrečios privačios bendrovės - „Meta Platforms, Inc.“ valdomo socialinio tinklo „Facebook“ - paskyra ir joje prieinamu turiniu.

Savivaldybės vertinimu, Pareiškėjo skunde šios dvi aplinkybės nepagrįstai sutapatinamos.“

2.2. „[...] teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo [...] 5 straipsnyje nustatyta, kad informacija apie institucijos veiklą yra vieša ir turi būti skelbiama institucijos interneto svetainėje. Taigi įstatymų leidėjas yra nustatęs konkretų ir oficialų informacijos apie viešojo administravimo subjekto veiklą sklaidos kanalą - institucijos interneto svetainę.“

2.3. „Palangos miesto savivaldybė šią pareigą vykdo. Oficialioje Savivaldybės interneto svetainėje www.palanga.lt visuomenei sistemingai skelbiama informacija apie Savivaldybės veiklą, Savivaldybės institucijų priimtus sprendimus, teisės aktus, tarybos veiklą, administracijos veiklą, viešąsias paslaugas, pranešimus, viešinamus dokumentus, konkursus, viešuosius pirkimus, teritorijų planavimo procesus, renginius ir kitą gyventojams aktualią informaciją.

Savivaldybės interneto svetainė yra pagrindinis, oficialus ir nuo konkretaus socialinio tinklo veikimo nepriklausantis informacijos apie Savivaldybės veiklą šaltinis.“

2.4. „Savivaldybės interneto svetainėje skelbiama informacija nėra apribota vien trumpais informaciniais pranešimais. Joje pateikiama išsami ir struktūruota informacija, dokumentai bei kita teisės aktų nustatyta tvarka viešinama medžiaga.

Tuo tarpu socialinis tinklas „Facebook“ Savivaldybės naudojamas kaip papildomas visuomenės informavimo ir komunikacijos šaltinis.

Į Savivaldybės „Facebook“ paskyrą nėra perkeliama visa Savivaldybės interneto svetainėje skelbiama informacija. Didžiąją dalį „Facebook“ paskyroje skelbiamos informacijos sudaro trumpi pranešimai apie renginius.

Savivaldybės vertinimu, į „Facebook“ paskyrą patenkanti informacija sudaro tik nedidelę – preliminariai apie 1-2 procentus – visos Savivaldybės interneto svetainėje skelbiamos informacijos.

Todėl net ir tuo atveju, jeigu konkrečiam asmeniui būtų techniškai apribota prieiga prie Savivaldybės „Facebook“ paskyros, tai savaime nereiškia ir negali būti tapatinama su asmens teisės gauti informaciją apie Savivaldybės veiklą apribojimu, nes visa oficiali ir išsami informacija asmeniui yra prieinama įstatymų tvarka nustatytame kanale – Savivaldybės interneto svetainėje.“

2.5. „Pareiškėjo skunde nenurodyta, kokios konkrečios informacijos apie

Savivaldybės veiklą jis negavo, kokio dokumento ar konkrečios informacijos negalėjo gauti dėl prieigos prie „Facebook“ paskyros apribojimo. Taip pat nenurodyta, kad Pareiškėjui buvo apribota prieiga prie Savivaldybės interneto svetainės ar joje skelbiamos informacijos.

Priešingai, Pareiškėjo skunde iš esmės keliamas klausimas dėl techninės galimybės naudotis konkrečiu socialinio tinklo kanalu.

2.6. „[...] pareiškėjo paklausimas buvo gautas 2026-03-12 el. paštu administracija@palanga.lt. Gautam paklausimui suteiktas numeris Nr. (8.6 Mr) D1-676. Į pareiškėjo 2026-03-12 paklausimą, nepažeidžiant nustatytų terminų, buvo atsakyta Savivaldybės administracijos 2026 m. balandžio 9 d. raštu Nr. (8.6 Mr) D3-1487 „Dėl informacijos pateikimo“.

Prašymas buvo nagrinėtas Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir Savivaldybėje nustatytos asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo tvarkos nustatyta tvarka.

Savivaldybė pažymi, kad Pareiškėjo Prašyme nurodytas klausimas buvo siejamas su jo prieiga prie Savivaldybės socialinio tinklo „Facebook“ paskyros, tačiau Prašyme nebuvo nurodyta konkreti informacija apie Savivaldybės veiklą, kurios Pareiškėjas negalėjo gauti.“

2.7. „Pareiškėjui į 2026-03-12 paklausimą Nr. (8.6 Mr) D1-676 išsamiai yra atsakyta Savivaldybės administracijos 2026 m. balandžio 9 d. raštu Nr. (8.6 Mr) D3-1487.“

2.8. „Pagrindinis Savivaldybės oficialios informacijos skleidimo šaltinis yra ne socialinio tinklo „Facebook“ Palangos miesto savivaldybės paskyra, tačiau Palangos miesto savivaldybės interneto svetainė www.palanga.lt, todėl į visus pareiškėjo klausimus buvo atsakyta išsamiai. Pareiškėjo teisė gauti informaciją nebuvo ir nėra ribojama.

Socialinio tinklo „Facebook“ techninį veikimą, vartotojų paskyrų prieinamumą ir matomumą valdo socialinio tinklo platformos valdytojas. Savivaldybė nėra socialinio tinklo „Facebook“ valdytoja ir neturi absoliučios galimybės kontroliuoti visų platformos techninių funkcijų.

Jeigu socialinio tinklo paskyros prieinamumo apribojimą atliko pati platforma, jo priežastys yra susijusios su platformos administravimo ir techninėmis funkcijomis, o ne su Savivaldybės sprendimu riboti Pareiškėjo teisę gauti informaciją.

Todėl vien aplinkybė, kad Pareiškėjas negali matyti Savivaldybės „Facebook“ paskyros ar jos turinio, savaime nepatvirtina, kad tokį ribojimą atliko Savivaldybė.“

2.9. „Atsakyme nebuvo nurodyta apskundimo tvarka, nes informacinio pobūdžio raštai yra neskundžiami. Savivaldybė vadovaujasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo suformuota teismų praktika, pagal kurią viešojo administravimo subjekto surašytas dokumentas, kuriame nėra viešojo administravimo subjekto patvarkymų (įpareigojimų asmeniui), negali būti bylos nagrinėjimo dalyku, o byla, kurioje yra ginčijamas toks dokumentas, nenagrinėtina administracinių teismų (LVAT 2010-03-15 nutartis adm. byloje Nr. A556-483/2010; 2010-03-29 nutartis adm. byloje Nr. A525-511/2010; 2013-09-11 nutartis adm. byloje Nr. A520-1206/2013 ir kt.).“

2.10. „Savivaldybė naudojasi socialinio tinklo „Facebook“ paslaugomis nuo 2017-10-23 technologijų korporacijos „Meta“ paslaugų teikimo sąlygų nustatyta tvarka (https://www.facebook.com/terms.php/).“

2.11. „Savivaldybės, kaip viešojo administravimo subjekto, sprendimu nėra nustatyti ar taikomi ribojimai naudotis prieiga.“

2.12. „Savivaldybė neturi duomenų ir jų nerenka, ką privatūs fiziniai asmenys gali

matyti prisijungę prie privačiai technologijų korporacijai „Meta“ priklausančio socialinio tinklo „Facebook“.

Pareiškėjo galimybė matyti „Facebook“ paskyroje skelbiamą turinį neprisijungus priklauso nuo socialinio tinklo „Facebook“ techninių ir prieigos nustatymų.

Savivaldybė nėra socialinio tinklo platformos valdytoja, todėl negali nustatyti ar kontroliuoti visų platformos funkcionalumo aspektų.“

2.13. „Savivaldybės, kaip viešojo administravimo subjekto, sprendimu nėra nustatyti ar taikomi ribojimai naudotis prieiga.

Savivaldybės informacijos skleidimo šaltinis yra ne socialinio tinklo „Facebook“ paskyra, tačiau Palangos miesto savivaldybės interneto svetainė www.palanga.lt, todėl pareiškėjo teisė susipažinti su Savivaldybės skelbiama informacija nėra apribota.“

2.14. „Kaip minėta, Savivaldybė, kaip viešojo administravimo subjektas, nėra priėmusi sprendimo nustatyti ar taikyti ribojimus privačiai technologijų korporacijai „Meta“ priklausančiame socialiniame tinkle „Facebook“. Pareiškėjas turi teisę susipažinti su visa Savivaldybės viešinama informacija Palangos miesto savivaldybės interneto svetainėje www.palanga.lt.“

2.15. „Savivaldybė nerenka duomenų, ką privatūs fiziniai asmenys gali matyti prisijungę prie privačiai technologijų korporacijai „Meta“ priklausančio socialinio tinklo „Facebook“ ir tai nėra Savivaldybės funkcija. Kaip minėta, Pareiškėjas turi teisę susipažinti su visa Savivaldybės skleidžiama informacija Palangos miesto savivaldybės interneto svetainėje www.palanga.lt.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra akcentavęs, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu, viešojo administravimo subjektų veikla turi būti vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, neviršijant nustatytos kompetencijos (ultra vires).

Viešojoje teisėje veikiantys įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, todėl plečiamas valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas yra negalimas (LVAT 2007 m. lapkričio 19 d. nutartis adm. byloje Nr. A14-1052/2007).“

2.16. „Savivaldybė neturi duomenų ar Pareiškėjas dėl skunde dėstomų aplinkybių yra ar buvo kreipęsis į teismą (arba į išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka instituciją).“

2.17. „Savivaldybė mano, kad vertinant Pareiškėjo skundą esminę reikšmę turi faktinis skirtumas tarp teisės gauti informaciją apie Savivaldybės veiklą ir teisės naudotis konkrečia socialinio tinklo paskyra.

Pareiškėjo teisė gauti informaciją apie Savivaldybės veiklą nėra paneigta.

Savivaldybės oficialioje interneto svetainėje viešai prieinama išsami informacija apie Savivaldybės veiklą. Interneto svetainėje skelbiama daug platesnės apimties informacija negu socialiniame tinkle „Facebook“.

„Facebook“ paskyroje skelbiama tik dalis informacijos, daugiausia trumpi informaciniai pranešimai, pranešimai apie renginius ir nuorodos į Savivaldybės interneto svetainėje pateikiamą informaciją.

Savivaldybės vertinimu, „Facebook“ paskyroje skelbiama informacija sudaro tik apie 1-2 procentus Savivaldybės interneto svetainėje skelbiamos informacijos.

Todėl vien prieigos prie papildomo komunikacijos kanalo nebuvimas negali būti

automatiškai prilyginamas teisės gauti informaciją apie Savivaldybės veiklą apribojimui, nes visa esminė ir teisės aktuose nustatyta tvarka skelbtina informacija yra viešai prieinama oficialioje Savivaldybės interneto svetainėje.

Pareiškėjas savo skunde taip pat nenurodo konkrečios informacijos apie Savivaldybės veiklą, kurios jis negalėjo gauti dėl prieigos prie „Facebook“ paskyros nebuvimo. Nenurodoma, kokio Savivaldybės dokumento, sprendimo, teisės akto, pranešimo ar kitos oficialios informacijos Pareiškėjas negalėjo gauti.

Pareiškėjo skundas grindžiamas bendro pobūdžio teiginiu, kad jis negali pasiekti privačiai technologijų korporacijai „Meta“ priklausančio socialinio tinklo „Facebook“ paskyros.

Savivaldybės vertinimu, vien toks faktas nėra pakankamas konstatuoti, kad buvo pažeista Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatyme įtvirtinta teisė gauti informaciją apie Savivaldybės veiklą.

Taip pat svarbu tai, kad Savivaldybė nėra socialinio tinklo „Facebook“ valdytoja. Todėl faktas, kad konkretus vartotojas negali pasiekti tam tikros „Facebook“ paskyros, savaime nepatvirtina, kad viešojo administravimo subjektas priėmė sprendimą apriboti asmens teisę gauti viešąją informaciją.

Savivaldybė negali prisiimti atsakomybės už visus privačiam juridiniam asmeniui priklausančios socialinio tinklo platformos techninius veiksmus, vartotojų paskyrų prieinamumą ar kitus nuo Savivaldybės nepriklausančius platformos veikimo aspektus.“

3 priedas

TYRIMUI REIKŠMINGOS TEISĖS AKTŲ NUOSTATOS

1. *Seimo kontrolierių įstatymo*:

2 straipsnio „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“ 1 dalis: „Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai.“

12 straipsnio „Seimo kontrolierių tiriami skundai“ 1 dalis: „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje [...].“

2. *Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo (toliau – TGIDPNĮ):*

1 straipsnio „Įstatymo tikslas ir paskirtis“ 1 dalis: „Šio įstatymo tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių, viešųjų įstaigų ar šių subjektų asociacijų, regionų plėtros tarybų informaciją apie jų veiklą bei šių institucijų ir kitų juridinių asmenų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte, duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, [...].“

3 straipsnio „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“ 11 dalis: „Mobilioji programa – institucijų arba jų įgaliotų subjektų sukurta ir plėtojama taikomoji programa, skirta visuomenei naudotis mobiliųjų prietaisų funkcijomis. Ši sąvoka neapima mobiliesiems įrenginiams (mobiliųjų įrenginių operacinėms sistemoms) valdyti skirtos programinės įrangos ir (arba) aparatinės įrangos sąvokos.“

5 straipsnio „Institucijos pareiga skelbti informaciją apie institucijos veiklą“ 1 dalis: „Informacija apie institucijos veiklą yra vieša ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka skelbiama institucijos interneto svetainėje, taip pat mobiliojoje programoje, jeigu institucija ją turi. Institucijos interneto svetainė ir mobilioji programa turi atitikti Vyriausybės nustatytus prieinamumo reikalavimus, išskyrus Vyriausybės nustatytus atvejus, kai nėra automatizuotų arba efektyvių ir lengvai įgyvendinamų būdų užtikrinti prieinamumą prie tam tikros informacijos arba kai institucija faktiškai nekontroliuoja interneto svetainių ir mobiliųjų programų turinio, arba jeigu prieinamumo reikalavimų laikymasis sudarys institucijai neproporcingai didelę naštą.“

3. *Viešojo administravimo įstatymo:*

2 straipsnio „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“:

5 dalis: „Administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei.“

10 dalis: „Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus.“

12 dalis: „Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti“.

*3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“: „*Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...]; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...].“

10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“:

*4 dalis: „*Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. [...]. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

5 dalis: „Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: [...]; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; [...].“

11 straipsnio „Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas“:

1 dalis: „Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.“

3 dalis: „Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu: [...] 6) viešojo administravimo subjektas pagal jam nustatytą kompetenciją negali spręsti asmens prašyme ar skunde išdėstytų klausimų.“

4 dalis: „Šio straipsnio 3 dalies 6 punkte nurodytu atveju viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

*14 straipsnis. Administracinio sprendimo apskundimas: „*Asmuo turi teisę apskųsti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą ar kitokį viešojo administravimo subjekto atsakymą į asmens prašymą ar skundą arba veiksmą (neveikimą), taip pat viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo administracinio sprendimo ar atsakymo įteikimo (paskelbimo) asmeniui šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka dienos

ar veiksmo (neveikimo) arba vilkinimo paaiškėjimo asmeniui dienos tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, arba kitų įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai, arba administraciniam teismui.“

4. *Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875*:

35 punktas: „ Prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją.“

45 punktas: „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį [...].“

47 punktas: „Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

5. Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo, *patvirtinto Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480:*

1 punktas: „Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo (toliau – Aprašas) tikslas – sudaryti visuomenei sąlygas gauti internetu visą viešą informaciją, nurodytą Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje, apie valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas ir kitus subjektus, [...] (toliau – įstaigos), jų funkcijas, parengtus įstatymų ir kitų norminių teisės aktų projektus (toliau – įstatymų ir kitų norminių teisės aktų projektas (-ai) ir su jais susijusią teisinę informaciją, suvienodinti įstaigų interneto svetaines, užtikrinti jų veiksmingumą, jose pateikiamos informacijos aktualumą, patikimumą, paieškos galimybes, visuomenės poreikius atitinkančių svetainių kūrimą, reguliarų informacijos atnaujinimą, įstaigų interneto svetainių ar mobiliųjų programų pritaikymo prieinamumo reikalavimus, įstaigų interneto svetainių ar mobiliųjų programų pritaikymo prieinamumo reikalavimams tvarką, įstaigų interneto svetainių ar mobiliųjų programų atitikties prieinamumo reikalavimams vertinimo tvarką, skundų dėl įstaigų interneto svetainių ar mobiliųjų programų nepritaikymo ar netinkamo pritaikymo prieinamumo reikalavimams teikimo tvarką.“

3 punktas: „Įstaigos privalo turėti interneto svetainę, atitinkančią Apraše nurodytus reikalavimus, arba Apraše nustatytą informaciją skelbti centralizuotai specialiai šiam tikslui skirtuose įstaigų portaluose. [...].“

4 punktas: „Įstaigos interneto svetainė yra skirta informacijai apie įstaigos funkcijas, struktūrą, veiklą skelbti, asmenims skatinti aktyviai dalyvauti valstybės valdymo ar vietos savivaldos procese, įstaigos veiklos skaidrumui užtikrinti, viešosioms ir (arba) administracinėms paslaugoms elektroninių ryšių priemonėmis teikti.“

7 punktas: „Įstaigos interneto svetainė turi atitikti Apraše išdėstytas struktūros, informacijos, administravimo nuostatas. [...].“

36 punktas: „Įstaigų interneto svetainės ir mobiliosios programos, įskaitant jose teikiamas elektronines viešąsias ir administracines paslaugas, taip pat kitos įstaigų valdomos interneto svetainės ar mobiliosios programos privalo būti prieinamos siekiant užtikrinti, kad jos būtų suvokiamos (informacija turi būti pasiekiama naudotojams priimtinais būdais), valdomos (interneto svetainė ar mobilioji programa neturi reikalauti iš naudotojo veiksmų, kurių jis negali atlikti), suprantamos (informacija arba veiksmas negali viršyti naudotojo suvokimo galimybių) ir tvarios (vystantis technologijoms interneto svetainė ar mobilioji programa turi išlikti pasiekiama).“

51 punktas: „Asmuo turi teisę apskųsti įstaigos veiksmą ar neveikimą dėl Apraše nustatytų prieinamumo reikalavimų įstaigų interneto svetainėms ar mobiliosioms programoms nesilaikymo ar netinkamo laikymosi, taip pat dėl netinkamo įstaigos atlikto vertinimo, ar prieinamumo reikalavimų laikymasis sudarys įstaigai neproporcingą naštą, taip pat turi teisę apskųsti įstaigos veiksmą ar neveikimą dėl atitikties paraiškos įstaigos interneto svetainėje ar mobiliojoje programoje skelbimo ir (ar) joje pateiktos, netinkamai pateiktos, nepateiktos informacijos. Skundas teikiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai (toliau – įgaliotoji institucija) ir nagrinėjamas Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.“

4 priedas

TYRIMUI REIKŠMINGA TEISMŲ PRAKTIKA

1. Konstitucinio Teismo praktika:

2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas:

„Valstybės tarnybos sistemos, valdžios įstaigų darbas turi būti organizuotas taip, kad į valdžios įstaigas, valstybės tarnautojus kreipęsi žmonės nepatirtų savivalės, piktnaudžiavimo, biurokratizmo, kad jų reikalai būtų nagrinėjami ir sprendžiami nevilkinant [...].“

2020 m. gruodžio 7 d. nutarimas:

„Iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimas įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos: draudžiama žemesnės galios teisės aktais reguliuoti tuos visuomeninius santykius, kurie gali būti reguliuojami tik aukštesnės galios teisės aktais, be kita ko, poįstatyminiais teisės aktais reguliuoti santykius, kurie turi būti reguliuojami tik įstatymais.“

2004 m.sausio 26 d. nutarimas

Laisvė reikšti įsitikinimus, gauti ir skleisti informaciją yra viena pagrindinių žmogaus laisvių. Tačiau ši laisvė nėra absoliuti. Konstitucijos 25 straipsnio 2 dalies nuostatos, kad žmogui neturi būti kliudoma ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas, negalima aiškinti kaip leidžiančios informacijos laisve naudotis taip, kad būtų pažeistos Konstitucijos 25 straipsnio 3 dalyje minimos vertybės: žmogaus sveikata, garbė ir orumas, privatus gyvenimas, dorovė ar konstitucinė santvarka.

Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją riboti žmogaus teises ir laisves, taigi ir teisę gauti ir skleisti informaciją, galima, jeigu yra laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei jų esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo.

Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad turi būti užtikrintos žmogaus teisės ir laisvės, paisoma prigimtinio teisingumo, kad visos valstybės valdžią įgyvendinančios institucijos turi veikti remdamosi teise ir paklusdamos teisei, kad Konstitucija turi aukščiausią teisinę galią ir kad visi teisės aktai turi atitikti Konstituciją. Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas yra neatsiejamas nuo teisingumo imperatyvo.

[...] už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, jos turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti asmens akivaizdžiai labiau negu reikia šiems tikslams pasiekti.

2005 m. liepos 8 d nutarimas:

„[...] pažymėtina, kad asmens teisės ar laisvės ribojimo pagrįstumą demokratinėje visuomenėje galima vertinti vadovaujantis protingumo ir akivaizdžios būtinybės kriterijais, jis turi atitikti inter alia teisingumo sampratą (Konstitucinio Teismo 1997 m. vasario 13 d., 2000

m. birželio 13 d. nutarimai). Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs ir tai, kad pagal Konstituciją riboti žmogaus teises ir laisves galima, jeigu yra laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo.“

„Aiškindamas Konstitucijoje įtvirtintos informacijos laisvės, kaip žmogaus prigimtinės laisvės, turinį Konstitucinis Teismas yra konstatavęs: ši laisvė yra vienas iš atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės, demokratinės valstybės pagrindų, svarbi įvairių Konstitucijoje įtvirtintų asmens teisių ir laisvių įgyvendinimo prielaida, nes asmuo visavertiškai įgyvendinti daugelį savo konstitucinių teisių ir laisvių gali tik turėdamas laisvę nekliudomai ieškoti, gauti ir skleisti informaciją; informacijos laisvė yra svarbi įsitikinimų ir jų raiškos laisvės sąlyga; Konstitucija garantuoja ir saugo visuomenės interesą būti informuotai, inter alia žiniasklaidos laisvę (Konstitucinio Teismo 2002 m. spalio 23 d., 2004 m. sausio 26 d. nutarimai). Kartu pabrėžtina, kad laisvė reikšti įsitikinimus ir skleisti informaciją yra nesuderinama su nusikalstamais veiksmais – tautinės, rasinės ar socialinės neapykantos, prievartos bei diskriminacijos kurstymu, šmeižtu bei dezinformacija (Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalis); [...] bet kokius informacijos laisvės ribojimus būtina grįsti tais pačiais konstituciniais kriterijais, kaip ir kitų pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių ribojimus: informacijos laisvę riboti galima, jeigu tai daroma įstatymu, jeigu ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus, jeigu ribojimais nėra paneigiama šios laisvės prigimtis bei esmė ir jeigu yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo (Konstitucinio Teismo 2002 m. spalio 23 d., 2004 m. sausio 26 d. nutarimai).“

2006 m. gruodžio 21 d. nutarimas“

„Konstitucinė laisvė nekliudomai ieškoti, gauti ir skleisti informaciją yra vienas iš atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės, demokratinės valstybės pagrindų; Konstitucija garantuoja ir saugo visuomenės interesą būti informuotai (Konstitucinio Teismo 2002 m. spalio 23 d., 2003 m. kovo 4 d., 2004 m. sausio 26 d., 2005 m. liepos 8 d., 2005 m. rugsėjo 19 d., 2005 m. rugsėjo 29 d. nutarimai). Žmogaus teisių ir laisvių įgyvendinimas, kitų konstitucinių vertybių užtikrinimas labai priklauso nuo galimybių gauti iš įvairių šaltinių informaciją ir ja naudotis. Konstitucinis Teismas 1995 m. balandžio 20 d. nutarime yra konstatavęs, kad žmogaus teisė turėti savo įsitikinimus turi būti pagrįsta realia galimybe laisvai juos formuoti įvairios informacijos pagrindu, įskaitant teisę nevaržomai gauti informaciją.“

„Konstitucijos garantuojamas ir saugomas visuomenės interesas būti informuotai suponuoja atitinkamas valstybės konstitucines priedermes. Viena vertus, valstybė (jos institucijos, pareigūnai) turi ne tik negatyvaus turinio pareigą nekliudyti visuomenėje laisvai sklisti informacijai bei idėjoms, bet ir pozityvaus turinio pareigą imtis visų reikiamų priemonių, kad tam nekliudytų kiti asmenys. Šiame kontekste pabrėžtina, jog Konstitucijos 44 straipsnyje nustatyta, kad masinės informacijos cenzūra draudžiama (1 dalis), taip pat kad valstybė, politinės partijos, politinės ir visuomeninės organizacijos, kitos institucijos ar asmenys negali monopolizuoti masinės informacijos priemonių (2 dalis).“

„[...] informacijos perdavimu siekiama visuomeniškai, konstituciškai reikšmingų tikslų – užtikrinti nacionalinių interesų apsaugą (inter alia nacionalinį saugumą), stiprinti

demokratiją, ugdyti pilietiškumą, pagarbą teisei, visuomenės atvirumą ir toleranciją, puoselėti kalbą, kultūrą ir t. t. [...] Tokios – su įvairių Konstitucijoje įtvirtintų, jos ginamų ir saugomų vertybių puoselėjimu, įvairių Konstitucijos principų įgyvendinimu susijusios – informacijos skleidimas visuomenei yra būtina įvairių valstybės funkcijų deramo vykdymo sąlyga.“

„[...] valstybė gali pasirinkti įvairius minėtos informacijos skleidimo per radiją ir televiziją būdus, t. y. įvairiais būdais teikti visuomenei atitinkamas viešąsias paslaugas. Ji tai gali daryti ne tik per valstybės įsteigtą transliuotoją, bet ir per privačius radijo ir televizijos transliuotojus; ji gali tam tikras viešąsias radijo ir televizijos programas patikėti transliuoti (laikantis nustatytų reikalavimų) įvairiems radijo ir televizijos transliuotojams. Šiame kontekste paminėtina, kad, kaip yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, savo funkcijas valstybė tam tikra apimtimi gali vykdyti ir per ne valstybės institucijas, kurioms pagal įstatymus yra pavesta (patikėta) vykdyti tam tikras valstybės funkcijas arba kurios tam tikromis įstatymuose apibrėžtomis formomis ir būdais dalyvauja vykdant valstybės funkcijas (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Tad visuomenės interesą būti informuotai valstybė gali užtikrinti ir patikėdama (užsakydama) viešųjų programų sklaidą tiems radijo ir televizijos transliuotojams, kurie veiksmingiausiai užtikrins minėto visuomenės intereso įgyvendinimą.“

„[...] viešoji informacija, kurią valstybė yra konstituciškai įpareigota skleisti (nors ir susijusi su įvairių Konstitucijoje įtvirtintų, jos ginamų ir saugomų vertybių puoselėjimu, įvairių Konstitucijos principų įgyvendinimu), dažnai nėra tokia, kurios skleidimas duotų pelno transliuotojui – ji skleidžiama ne siekiant gauti pelno, bet tenkinant viešąjį interesą.“

2024 m. gruodžio 18 d. nutarimas

„[...] Konstitucijos 25 straipsnio nuostatos sudaro informacijos laisvės konstitucinį pagrindą; jos visos yra tarpusavyje susijusios, vienos kitas papildo; konstitucinė informacijos laisvė neatsiejama nuo konstitucinės įsitikinimų ir jų raiškos laisvės, yra jos sąlyga (2005 m. rugsėjo 19 d., 2019 m. gegužės 16 d. nutarimai). Konstitucijos 25 straipsnyje įtvirtinta konstitucinė teisė gauti informaciją yra vienas iš atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės, demokratinės valstybės pagrindų (inter alia 2011 m. lapkričio 17 d. nutarimas).“

„[...] laisvė turėti įsitikinimus apskritai negali būti ribojama, o laisvę reikšti įsitikinimus galima riboti tik įstatymo nustatyta tvarka ir tik tada, kai yra būtina apsaugoti Konstitucijos 25 straipsnio 3 dalyje nurodytas vertybes – žmogaus sveikatą, garbę ir orumą, privatų gyvenimą, dorovę, ginti konstitucinę santvarką (2000 m. birželio 13 d. nutarimas).“

2. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:

2013 m. birželio 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A502-940/2013:

„VAĮ [...] nuostatos įpareigoja viešojo administravimo subjektus priimtame administraciniame sprendime nurodyti pagrindinius faktus, argumentus ir įrodymus, pateikti teisinį pagrindą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas [...].“

2026 m. birželio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-811-1188/2026):

„Konstitucijos vientisumas užtikrintinas tinkamai ir proporcingai derinant skirtingus asmenų interesus ir savivaldybių veiklos savarankiškumą, todėl tuo atveju, kai atitinkamus teisinius santykius reguliuojančiame įstatyme nėra nustatyta aiškių konkrečios konstitucijos garantuojamos asmens teisės ribojimo pagrindų, kriterijų, prioritetas tenka ne savivaldybės veiklos savarankiškumui, įtvirtinant tokį kriterijų savo diskreciniu pasirinkimu, bet

konstitucijos garantuojamų asmes teisių apsaugai. Atsižvelgus į tai, asmenų teisių ribojimai gali būti nustatyti tik įstatymu, taigi, asmenų teises ribojančios sąlygos negali būti nustatytos savivaldybės išleistame žemesnės galios teisės akte.“